

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 019276 23 Kž
Sarajevo, 12.09.2023. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sedina Idrizovića, kao predsjednika vijeća, Sanele Rondić i Emira Neradina kao članova vijeća, uz sudjelovanje Živane Roić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Š.O., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Mostara i branitelja optuženog Š.O., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 019276 22 K od 21.12.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 12.09.2023. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Anike Kešelj, optuženog Š.O. i njegovog branitelja, advokata Davora Šilića iz Mostara, donio je

PRESUDU

Žalbe kantonalnog tužitelja iz Mostara i branitelja optuženog Š.O. se odbijaju kao neosnovane i presuda Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 019276 22 K od 21.12.2022. godine, potvrđuje.

Obrazloženje

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 019276 22 K od 21.12.2022. godine, optuženi Š.O. oglašen je krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) optuženi Š.O. je obavezan na naknadu troškova krivičnog postupka, s tim da će se na osnovu člana 200. stav 2. ZKP FBiH, o visini troškova donijeti posebno rješenje kada se ti podaci pribave. Na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, oštećeni R.A. i V.J. su radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućeni na parnični postupak.

Protiv navedene presude žalbe su izjavili kantonalni tužitelj iz Mostara i branitelj optuženog Š.O., advokat Davor Šilić iz Mostara.

Žalbom kantonalnog tužitelja se prvostepena presuda pobija zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, s prijedlogom da se žalba uvaži i presuda preinači na način da ovaj sud optuženom izrekne strožiju kaznu od kazne izrečene u prvostepenoj presudi.

Branitelj optuženog žalbom pobija prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede Krivičnog zakona, s prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači i optuženog oslobodi od optužbe, ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje (u žalbi se navodi na prvostepeni postupak).

Branitelj optuženog je dostavio i odgovor na žalbu kantonalnog tužitelja u kojem je predložio da ovaj sud tu žalbu odbije kao neosnovanu.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T07 0 KTRZZ 0028346 23 2 od 16.03.2023. godine predložila da se uvaži žalba kantonalnog tužitelja, pobijana presuda preinači na način da se optuženom izrekne strožija kazna od kazne izrečene u prvostepenoj presudi, a da se žalba branitelja optuženog odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana shodno odredbi člana 319. ZKP FBiH, branitelj optuženog je prilikom izlaganja žalbe ostao kod svih osnova, navoda i prijedloga iz žalbe, te navoda i prijedloga iz odgovora na žalbu, dok se optuženi Š.O. pridružio izlaganju svog branitelja. Federalna tužiteljica je izjavila da ostaje u cijelosti kod navoda i prijedloga iz pomenutog podneska.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, kao i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon u smislu člana 321. ZKP FBiH, pa je imajući u vidu i navode iz odgovora na žalbu, odlučio kao u izreci presude, iz razloga koji slijede:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog Š.O., u žalbi ističe da je odbrana optuženog bila onemogućena unakrsno ispitati svjedoke čiji su iskazi pročitani na glavnom pretresu primjenom odredbe člana 288. ZKP FBiH. Potom, da je branitelj, prilikom unakrsnog ispitivanja svjedoka R.A., od strane predsjednice vijeća prekinut u toj fazi ispitivanja sa obrazloženjem suda da je svjedok dovoljno objasnio razliku između onoga što je na glavnom pretresu rekao i toga što piše u zapisniku iz istrage. Branitelj smatra da je takva intervencija suda i prekidanje u ispitivanju svjedoka povreda prava na odbranu, obzirom da bi on nakon toga uložio zapisnike o ispitivanju svjedoka u istrazi (zapisnik od 11.04.2016. godine PU ... i zapisnik od 07.10.2014. godine CJS Trebinje), ali nakon takve intervencije suda isti nisu priloženi na tu okolnost. Branitelj se u žalbi poziva na str. 13, pasus zadnji, zapisnika sa glavnog pretresa od 18.11.2022. godine.

Ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Provjeravajući ove žalbene navode, ovaj sud je utvrdio da iz zapisnika sa glavnog pretresa od 18.11.2022. godine, proizilazi da su pročitani iskazi iz istrage svjedoka I.H. i R.J. (ispitane osobe umrle), te iskaz svjedokinje M.A. (zbog lošeg zdravstvenog stanja njen dolazak pred sud znatno otežan). Branitelj optuženog, formalno pravno, nije imao prigovora na samo čitanje iskaza ovih svjedoka iz istrage, a niti žalbom osporava odluku suda da se iskazi iz istrage pročitaju i koriste kao dokaz na glavnom pretresu. U ovoj

situaciji, branitelj optuženog i nije mogao unakrsno ispitati svjedoke. Pored navedenog, odbrana je koristila svoje pravo i iznijela pitanja koja bi bila postavljena pomenutim svjedocima (proizilazi iz pomenutog zapisnika). Stoga, branitelj neosnovano prigovara da je odbrana optuženog bila onemogućena unakrsno ispitati svjedoke čiji su iskazi pročitani na glavnom pretresu primjenom odredbe člana 288. stav 2. ZKP FBiH. Dalje, iz navedenog zapisnika (str. 13. pasus zadnji) proizilazi, da je na pitanje branitelja: „odgovarajući na pitanje tužitelja vezano za vaše odvođenje od 15.06. vi ste rekli da je Š.O. išao iza vas u Tamiću?“, a da to nije rekao u istrazi, svjedok R.A. je odgovorio da možda nije, možda je to „smetnuo“. Potom je branitelj izjavio da bi volio da se danas izjasni i da će mu i sud naložiti (...), nakon čega se predsjednica vijeća obratila branitelju, rekavši da je svjedok objasnio razliku između onoga „danas i toga na zapisniku“, a zatim je branitelj nastavio postavljati dalja pitanja svjedoku. U vezi sa navedenim, intervencija suda je uslijedila nakon konstatacije od strane branitelja „da će sud naložiti svjedoku da objasni razliku“, a ne kako to branitelj predstavlja u žalbi da je sud prekinuo odbranu u ispitivanju svjedoka. Stoga, su neosnovani žalbeni navodi branitelja „da je takva intervencija suda i prekidanje u ispitivanju svjedoka“ povreda prava na odbranu.

Osporavajući pobijanu presudu iz istog zakonskog osnova, branitelj tvrdi da je prvostepeni sud prekoračio optužbu i time počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH. Konkretizirajući ovaj žalbeni prigovor, branitelj ističe da je prvostepeni sud „izvršio korekciju“ optužnice na način da je umjesto navoda „naredio civilima da napuste svoje kuće“, naveo „okupio ih sa drugim pripadnicima TO R BiH na jednom mjestu“. Branitelj smatra da je ovakav vid intervencije u suštini prekoračenje optužnice.

Ovaj žalbeni prigovor nije osnovan.

Naime, prvostepeni sud je u činjenični opis krivičnog djela u izreci presude kojom je optuženog oglosio krivim umjesto navoda da je optuženi naredio civilima da napuste kuće u kojima su živjeli i da se okupe na jedno mjesto u selu, pod prijetnjom oružjem, unio navod da ih je optuženi sa drugim pripadnicima TO R BiH okupio na jednom mjestu, pod prijetnjom oružjem, obzirom da nije dokazano da je optuženi naredio civilima da napuste kuće u kojima su živjeli. U situaciji kada je prvostepeni sud izostavio navod koji nije dokazan, „naredio civilima da napuste svoje kuće“ i naveo „okupio ih sa drugim pripadnicima TO R BiH na jednom mjestu“, umjesto „okupe se na jedno mjesto u selu“, navedena izmjena činjeničnog opisa djela u izreci presude u odnosu na opis u optužnici, ne dovodi do povrede objektivnog identiteta optužbe, jer je sama radnja izvršenja predmetnog krivičnog djela kako je opisana u izmijenjenoj optužnici, ostala ista. S obzirom da optužnica (na glavnom pretresu izmijenjena) i izreka pobijane presude sadrže opis činjenica i okolnosti u kojima se konkretizuju radnje izvršenja datog krivičnog djela, koje prvostepeni sud nije mijenjao, navedena izmjena činjeničnog opisa djela u izreci presude u odnosu na opis u optužnici, ne dovodi do povrede objektivnog identiteta optužbe. Stoga nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH.

Osporavajući pravilnost pobijanom presudom utvrđenog činjeničnog stanja, branitelj optuženog u žalbi navodi da je prvostepeni sud odgovornost njegovog branjenika zasnovao na iskazu svjedoka R.A., odnosno jedinog svjedoka koji je neposredno ispitivan u ovom predmetu, dok su iskazi svih drugih svjedoka pročitani na glavnom pretresu. Branitelj smatra da se na osnovu iskaza pomenutog svjedoka ne može

utvrditi odgovornost njegovog branjenika i da je sud pogrešno cijenio iskaz ovog svjedoka. Ove navode branitelj argumentira ukazujući na kontradiktornosti u iskazima pomenutog svjedoka iz istrage i sa glavnog pretresa, čije dijelove u nastavku citira (str. 3. i 4. obrazloženja žalbe). Oспорavajući iskaz pomenutog svjedoka, branitelj u žalbi navodi i to da je na temelju njegovog iskaza provedena istraga i protiv M.N. u pogledu istog događaja (na koju okolnost je svjedočio M.N.), koja je obustavljena, dok je njegov branjenik optužen, pa postavlja pitanje „kako je to iskaz svjedoka R.A. vjerodostojan kada je u pitanju Š.O. (optuženi), a nije vjerodostojan kada je u pitanju M.N.“.

Ovakvim žalbenim prigovorima, ne dovodi se u pitanje činjenična osnova pobijane presude.

Naime, iz zapisnika sa glavnog pretresa od dana 18.11.2022. godine (na kojem pretresu je saslušan svjedok R.A.), proizilazi da prilikom unakrsnog ispitivanja pomenutog svjedoka, branitelj optuženog nije ovom svjedoku predočio iskaze iz istrage, kako to propisuje odredba člana 288. stav 1. ZKP FBiH, niti su ti iskazi priloženi kao dokazni materijal. Pored navedenog, iz obrazloženja pobijane presude (str. 6. i 7.), proizilazi da je prvostepeni sud naveo jasne i određene razloge zbog čega iskaz svjedoka R.A. nalazi vjerodostojnim i zbog čega prigovori branitelja (koje u žalbi ponavlja) ne dovode u pitanje vjerodostojnost tog iskaza, kao i razloge zbog čega okolnost da je istraga obustavljena u odnosu na M.N. ne može imati značaja za postupak koji se vodi protiv optuženog Š.O., a niti dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka R.A. Date razloge prvostepenog suda, branitelj žalbom ne osporava. Stoga, žalbeni navodi branitelja kojim ukazuje na kontradiktornosti u iskazima pomenutog svjedoka iz istrage i sa glavnog pretresa, kao i žalbeni navod da je iskaz svjedoka R.A. vjerodostojan kada je u pitanju Š.O. (optuženi), a nije vjerodostojan kada je u pitanju M.N., ne mogu dovesti u pitanje ocjenu prvostepenog suda o vjerodostojnosti iskaza svjedoka R.A. Dalje, zasnivanje činjeničnih zaključaka na iskazu jednog ili više svjedoka ili drugih dokaza (što je u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza) slijedi tek nakon izvršene ocjene tih dokaza, pa ako su dokazi cijenjani na način kako to propisuje odredba člana 296. stav 2. ZKP FBiH, a kako je prvostepeni sud postupio u konkretnom slučaju, činjenične zaključke suda branitelj ne može dovesti u pitanje pukom konstatacijom „da je prvostepeni sud odgovornost njegovog branjenika zasnovao na iskazu jedinog svjedoka koji je neposredno saslušan u ovom predmetu, dok su iskazi svih drugih svjedoka pročitani na glavnom pretresu“.

Neosnovano se žalbom branitelja optuženog osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja tvrdnjom da svjedokinja M.A., čiji je iskaz čitan na glavnom pretresu (zbog bolesti svjedokinje), ni na koji način ne dovodi Š.O. u vezu sa okupljanjem i „utovarom civila u Tamić“, nego ga isključivo vidi da ide za njima kada su krenuli prema Č. Naime, iz obrazloženja pobijane presude (str. 7., pasus zadnji koji završava na str. 8.) slijedi da je svjedokinja M.A., u bitnom, izjavila da su je naoružani vojnici zatekli u bašti i odveli na cestu, potom da je tu zatekla R.J., njegovu ženu Lj. i sina V., R.A. i M.J. Zatim, da su ih „potrпали“ u vozilo „Tamić“ sa uperenim puškama u njih, kojim je upravljao I.H., zvani H., iz Č., odvezli ih u logor Č., te da su ih pratila dvojica nepoznatih vojnika, sa oružjem i da je za njima u pratnji išlo i malo auto kojim je upravljao Š.O. Iskaz ove svjedokinje prvostepeni sud je cijenio pojedinačno i doveo u vezi sa ostalim dokazima (pored drugih dokaza, iskazima svjedoka R.A. i I.H., čiji iskazi su potkrijepljeni iskazima svjedoka M.A., V.J. i R.J.), pa na osnovu takve ocjene dokaza utvrdio činjenice da je optuženi učestvovao u protuzakonitom zatvaranju civila srpske

nacionalnosti među kojima su bili R.A., M.A., V.J., R.J., Lj.J. i M.J., na način opisan u izreci pobijane presude. Stoga se utvrđeno činjenično stanje ne može dovesti u pitanje ističući da svjedokinja M.A. ni na koji način ne dovodi Š.O. u vezu sa okupljanjem i „utovarom civila u Tamić“.

Potom, branitelj u žalbi navodi da je iskaz svjedoka I.H. pročitao na glavnom pretresu (svjedok je neposredno prije glavnog pretresa preminuo), čiji iskaz u nastavku žalbe navodi (str. 5. i 6. obrazloženja žalbe). Između ostalog, da je pomenuti svjedok izjavio kako mu je jedan dan nadređeni rekao da ide u selo ... i da se javi zapovjedniku ... čete Š.O. Branitelj u žalbi tvrdi da se radi o greškama u imenu, jer je zapovjednik ... čete ARBiH u to vrijeme bio Š.O1, dok je optuženi Š.O. bio komadant odreda, tako da je „veoma lako“ moguće da je došlo do zamjene identiteta i funkcija koju obnaša. Zatim, branitelj u žalbi navodi da je ovaj svjedok izjavio kako je taj dan prevezio osobe M.A., Č.A., S.A., R.J. i M.J., a što apsolutno ne odgovara činjeničnom stanju iz pobijane presude, jer je evidentno da se među osobama koje je ovaj svjedok naveo nalaze samo M.A. i R.J. Dalje branitelj, u vezi iskaza ovog svjedoka, navodi kako je svjedok izjavio da je Š.O. ušao u njegovo vozilo i izdao naredbu da se „vozi u ...“, u kojem segmentu ovaj iskaz dolazi u koliziju sa iskazom M.A. koja je u svom iskazu izjavila da je Š.O. išao za njima u malom vozilu što su potvrdili i svjedoci odbrane kao i sam optuženi.

Ovi žalbeni navodi ne mogu dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude (str. 9.), proizilazi da su identični prigovori branitelja optuženog (izneseni u završnim riječima) bili predmet ocjene prvostepenog suda u pobijanoj presudi i ona sadrži razloge tog suda (strana 9., pasus drugi, treći i četvrti koji završava na str. 10.) zašto ne prihvata te prigovore branitelja i zbog čega isti nisu doveli u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka I.H., a te razloge, kao pravilne, prihvata i ovaj sud. Datim razlozima u pobijanoj presudi branitelj optuženog se žalbom uopće ne bavi. Stoga se, po ocjeni ovog suda, prednjim navodima u žalbi (da je „veoma lako“ moguće da je došlo do zamjene identiteta i funkcija“, da iskaz pomenutog svjedoka ne odgovara činjeničnom stanju iz pobijane presude u odnosu na osobe koje je taj dan prevezio, te s tim u vezi postavljanje pitanja koga je i kada prevezio svjedok I.H. i da je njegov iskaz u koliziju sa iskazom M.A.) ne dovodi u pitanje pravilnost prvostepene presude.

U daljem slijedu žalbe, branitelj ukazuje na činjenicu da je većina srpskog stanovništva na području ... bila naoružana, pa pretpostavlja da se u konkretnom uopće ne može govoriti o civilima nego o naoružanim osobama koje su bile spremne u datom trenutku navedeno oružje iskoristiti, odnosno potencijalnim vojnim licima. Kada branitelj ukazuje na navedeno, prethodno navodi iskaz svjedoka E.S. (svjedok odbrane) saslušan na okolnosti naoružavanja osoba srpske nacionalnosti u mjestu Idbar i dio iskaza svjedoka R.J. (svjedok optužbe), odnosno da je ovaj svjedok izjavio da je imao pušku kao i njegov sin V.J.

Ovi žalbeni navodi ne mogu dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude.

Prije svega, iz obrazloženja pobijane presude (str. 17., pasus zadnji), proizilazi da su osobe poimenice navedene u izreci pobijane presude imale status civila, a što je prvostepeni sud utvrdio temeljem saglasnih iskaza svjedoka R.A., M.A., V.J., R.J., koji su naveli da su kritične prilike odvedeni iz svojih domova i nisu imali nikakvu aktivnu

ulogu u neprijateljstvu, što je potvrđeno i iskazom svjedoka I.H. I po stavu ovog suda, prvostepeni sud je pravilno zaključio da su osobe poimenice navedene u izreci pobijane presude (R.A., M.A., V.J., R.J., Lj.J. i M.J.) uživale zaštitu prema odredbi člana 3. stav 1. IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine. Naime, prema članu 3. stav 1. tačka c) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, za čije kršenje je optuženi Š.O. pobijanom presudom oglašen krivim, osigurava se zaštita, u slučaju sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga. Iz navedenih razloga ovaj sud nalazi neosnovanim žalbene navode branitelja koji su prethodno navedeni.

Osparavajući činjenične zaključke prvostepenog suda, branitelj dalje u žalbi iznosi sadržaj iskaza svjedoka V.J. i navodi da pomenuti svjedok uopće ne pominje optuženog. Potom, branitelj iznosi sadržaj iskaza svjedoka odbrane A.B., A.B1 i O.P (str. 7. obrazloženja žalbe), koji su svjedočili na okolnost da se optuženi Š.O. kritične prilike našao u vozilu koje je slučajno išlo iza „Tamića“ sa srpskim civilima u pravcu logora ..., odnosno da takvo kretanje optuženog nije u vezi sa protupravnim zatvaranjem civila. Branitelj u nastavku žalbe ukazuje na dio obrazloženja prvostepene presude koji se odnosi na ocjenu suda u odnosu na dokaze odbrane (iskaze pomenutih svjedoka), te u konačnici branitelj u žalbi navodi da su za sud ovi dokazi kontradiktorni jer isti nisu smješteni u „identični vremenski okvir za razliku od dva minuta“ za koje se pretpostavlja da postoji razlika u njihovim iskazima, što je za branitelja nevjerovatno jer se takva neznatna razlika ne može smatrati kontradiktornom.

Ovi žalbeni navodi ne mogu dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude.

Najprije, iz obrazloženja pobijane presude (str. 6. zaključno sa str. 17.), proizilazi da je prvostepeni sud iskaze saslušanih svjedoka (optužbe i odbrane), sagledao u cijelini, doveo u međusobnu vezu, kao i sa materijalnim dokazima, pa nakon takve ocjene dokaza, utvrdio odlučne činjenice, pri tome iznoseći razloge zbog čega iskaze svjedoka odbrane nalazi neuvjerljivim i zbog čega isti nisu doveli u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka optužbe. Tako, je prvostepeni sud na str. 11. i 12. obrazloženja pobijane presude, u odnosu na iskaz svjedoka V.J., dao sasvim jasne i uvjerljive razloge zašto okolnost da ovaj svjedok ne pominje optuženog u kontekstu poduzete bilo koje radnje za koje je oglašen krivim, nije presudna u odnosu na identitet počinioca i zbog čega ne pobija tvrdnje svjedoka koji su potvrdili prisustvo i radnje optuženog te prilike. Također, je prvostepeni sud na str. 13 zaključno sa str. 17. obrazloženja pobijane presude nakon što je izložio sadržaj iskaza svjedoka odbrane, uključujući i svjedoke A.B., A.B1 i O.P., dao u svemu jasne i uvjerljive razoge zbog čega njihovi iskazi nisu doveli u pitanje utvrđenja prvostepenog suda. Ti razlozi suda niti počinju niti se završavaju na konstataciji „vremenskog okvira“, kako to pogrešno branitelj u žalbi navodi, nego na ocjeni prvostepenog suda da su iskazi pomenutih svjedoka kontradiktorni, neuvjerljivi u pogledu relevantne činjenice, te pri tom potpuno suprotstavljeni onome što uvjerljivo tvrde svjedoci R.A. (koji pri tom jasno iskazuje da je optuženi vozio za njima sve do logora ..., gdje je bio prisutan pri predaji civila u logor), I.H. i R.J. koji su svjedočili o radnjama optuženog kritične prilike, a što je sve potkrijepljeno iskazom svjedokinje M.A. Stoga, žalbeni navodi branitelja koji se svode na puku interpretaciju iskaza svjedoka odbrane i

pogrešnu interpretaciju zaključaka prvostepenog suda, ne mogu dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude.

Iz navedenih razloga ovaj sud nalazi da se neosnovano žalbom branitelja optuženog osporava pravilnost činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda iz izreke pobijane presude.

Kako se povreda Krivičnog zakona kao žalbeni osnov zasniva na neosnovanoj tvrdnji o činjeničnim nedostacima pobijane presude koji su od značaja za pravnu kvalifikaciju djela (naprijed obrazloženo), to branitelj optuženog neosnovano u žalbi ukazuje na povredu Krivičnog zakona, jer je na pravilno i potpuno utvrđenu činjeničnu osnovu, u pobijanoj presudi pravilno primijenjen krivični zakon kada su radnje optuženog navedene u izreci te presude, kvalifikovane kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ.

Nadalje, iako se žalbom branitelja optuženog, presuda ne pobija zbog odluke o kazni, ovaj sud je imao u vidu odredbu člana 323. ZKP FBiH, kojom je propisano da žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, pa je razmotrio prvostepenu presudu i u dijelu koji se odnosi na odluku o krivičnopravnoj sankciji, o čemu će biti više riječi u vezi sa žalbenim prigovorima tužitelja.

Pobijajući prvostepnu presudu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, kantonalni tužitelj u žalbi navodi da sud u pobijanoj presudi prilikom odmjeravanja kazne nije uopšte razmatrao otežavajuće okolnosti na strani optuženog, a koje se izričito navode u žalbi, da je precijenio značaj olakšavajućih okolnosti, da je neosnovano utvrdio postojanje osobito olakšavajućih okolnosti, te da izrečena kazna zatvora od 1 (jedne) godine odnosno primjena maksimalnog ublažavanja kazne nije primjerena ni težini, ni posljedicama predmetnog krivičnog djela, jer da bi se postigla svrha kažnjavanja, kazna mora biti i pravedna i uz to i moralno opravdana, te je potrebno udovoljiti svrsi kažnjavanja, kako u pogledu specijalne, tako i generalne prevencije. Obrazloženo je da je u pobijanoj presudi na str. 21., sud naveo da optuženi pri izvršenju protupravnih radnji civile nije dodatno zlostavljao, vrijeđao, niti ih je osobno na drugi način omalovažavao izvan radnji kako je utvrđeno izrekom, dakle, očigledno njegove radnje nisu prevazišle protupravnost djelovanja koje ulazi u elementarna obilježja djela. Tužitelj smatra da navedeno ne može predstavljati olakšavajuću okolnost, jer da je optuženi činio dodatne radnje zlostavljanja, vrijeđanja ili omalovažavanja, bio bi optužen i za radnje nečovječnog postupanja kao alternativni oblik krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, te bi mu u tom slučaju sud pored protivzakonitog zatvaranja civila odmjeravao kaznu i za te radnje. Potom, kantonalni tužitelj u žalbi navodi da je sud u pobijanoj presudi naveo da je optuženi počinio djelo prema više civila, te da je to imao u vidu prilikom odmjeravanja kazne. Tužitelj smatra da je navedena činjenica otežavajuća okolnost na strani optuženog, a koju sud nije tako cijenio obzirom da je izrekao kaznu sa maksimalnim ublažavanjem. U konačnici, kantonalni tužitelj u žalbi navodi da sud u pobijanoj presudi nije kao otežavajuću okolnost cijenio činjenicu da je optuženi imao rukovodeću vojnu funkciju i da upravo navedeni status optuženog, njegovo poznavanje zakonskih normi, pozitivnopravnih propisa, predstavlja otežavajuću okolnost u odnosu na krivično djelo koje je počinio.

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužitelja nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude (strana 21.), slijedi da je prvostepeni sud uzeo u obzir sve okolnosti počinjenog djela, pri tome imajući u vidu da je djelo počinjeno prema više civila. S druge strane, prvostepeni sud je imao u vidu da optuženi pri izvršenju protupravnih radnji civile nije dodatno zlostavljao, vrijeđao, niti ih je osobno na drugi način omalovažavao izvan radnji kako je utvrđeno izrekom, dakle, očigledno njegove radnje nisu prevazišle protupravnost djelovanja koje ulazi u elementarna obilježja djela. U konačnici, prvostepeni sud je cijenio raniji život optuženog (nije osuđivan) i da je optuženi u periodu od preko dvadeset godina svoje ponašanje uskladio sa društvenim normama, radi čega je kaznu optuženom ublažio ispod zakonskog minimuma, ocijenivši da će se i izrečenom kaznom zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine ostvariti ciljevi kažnjavanja.

Navod tužitelja da prvostepeni sud nije cijenio kao otežavajuću okolnost to što je optuženi počinio djelo prema više civila, obzirom da je izrekao kaznu sa maksimalnim ublažavanjem, je neosnovan. Ovo iz razloga što je prvostepeni sud uzeo u obzir da je djelo počinjeno prema više civila, a koju okolnost je prvostepeni sud cijenio kao otežavajuću. Međutim, ono što je prvostepeni sud opredijelilo da primjenom odredbe o ublažavanju kazne, tu kaznu odmjeri na 1 (jednu) godinu, kako to proizilazi iz obrazloženja pobijane presude, jesu sve okolnosti počinjenog djela, objektivna težina djela, raniji život učinitelja, stepen krivice, i da je optuženi u periodu od preko dvadeset godina svoje ponašanje uskladio sa društvenim normama, pa kako kod optuženog prvostepeni sud nije našao drugih otežavajućih okolnosti, može se smatrati da su ciljevi specijalne prevencije već djelimično i ostvareni, tako da ništa ne ukazuje da u cilju preodgoja optuženog potrebno oštrije kažnjavanje. Kantonalni tužitelj osporava takvo utvrđenje suda ukazujući na otežavajuće okolnosti koje je prvostepeni sud propustio cijeniti, kao i na one olakšavajuće okolnosti koje je prvostepeni sud cijenio, a po stavu tužitelja nije mogao cijeniti. Po nalažnju ovog suda, prvostepeni sud i nije mogao cijeniti kao otežavajuću okolnost svojstvo počiniooca krivičnog djela kako to u žalbi navodi kantonalni tužitelj. Ovo stoga što je optuženi upravo zbog takvog svog svojstva izdavao naredbe kako mu se činjenično optužnicom stavlja na teret kao jedan od načina počinjenja krivičnog djela za koje je oglašen krivim. Dalje, ukazivanje u žalbi da bi optuženi eventualno bio optužen i za radnje nečovječnog postupanja kao alternativni oblik krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, te bi mu u tom slučaju sud pored protivzakonitog zatvaranja civila odmjeravao kaznu i za te radnje, ne može biti argument za osporavanje ocjene suda u odnosu na olakšavajuću okolnost da optuženi pri izvršenju protupravnih radnji civile nije dodatno zlostavljao, vrijeđao, niti ih je osobno na drugi način omalovažavao izvan radnji kako je utvrđeno izrekom, odnosno da očigledno njegove radnje nisu prevazišle protupravnost djelovanja koje ulazi u elementarna obilježja djela. Ovo iz razloga, što je prvostepeni sud odlučivao o krivnji optuženog u odnosu na opisano djelo koje mu se stavlja na teret potvrđenom, na glavnom pretresu izmijenjenom, optužnicom, dakle, za konkretne radnje, a ne za neke eventualno druge radnje „nečovječnog postupanja kao alternativni oblik krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva“, kako to navodi kantonalni tužitelj u žalbi. Stoga, žalbenim navodima tužitelja nije doveden u pitanje zaključak prvostepenog suda da je kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine (ublažena u granicama propisanim članom 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ), adekvatna težini krivičnog djela, stepenu krivice optuženog i okolnostima pod kojima je djelo počinio i da će se sa navedenom kaznom postići svrha kažnjavanja u smislu člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Iz navedenih razloga je ovaj sud, na osnovu člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog Š.O. odbio kao neosnovane i prvostepenu presudu potvrdio.

Zapisničarka
Živana Roić, s.r.

Predsjednik vijeća
Sedin Idrizović, s.r.